

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۵۱

صورت مشروح
مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

پنج یکشنبه ۶ مهر ماه ۱۳۰۹ - ۵ جمادی الاولی ۱۳۴۹

قیمت اشتراك سالیانه ۱۲۰ تومان
داخله ۱۰۰ تومان
خارجی ۱۲۰ تومان

مطلبه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز يك شنبه ششم مهر ماه ۱۳۰۹ هـ (۵ جمادی الاولی ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) تصویب سه فقره مرخصی
- ۳) معرفی معاون وزارت مایه
- ۴) شور اول لایحه اعزام محصلین راه آهن
- ۵) شور اول لایحه محصلین عملی راه آهن
- ۶) اعتبار اضافی برای سکونت دادن و اعاشه الوار
- ۷) معافیت کمرکی ادارات دقم ملخ
- ۸) موتم و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و یکربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس روز پنجشنبه سوم مهر ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

ضیاء .. بنده را دیر آمده بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده قبلا از مقام محترم ریاست اسبجازه کرده بودم استدعا میکنم اصلاح بفرمایند.

فهمی .. بطوریکه در صورت مجلس قرائت شد که بالسویه که از پیشنهاد بنده راجع به شهریه ورنه مودت بود از قلم افتاده بنده پیشنهاد کرده بودم که (بالسویه) رئیس .. مراجعه میکنیم اصلاح میشود آقای فهمی مابین آن سه نفر تقسیم شود لهذا خواهش میکنم اصلاح شود.

عین مذاکرات مشروح یکصد و پنجاه و یکمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

غائبین اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه آقایان: حیدری - ملک آرائی - دکتر طاهری - انور - بوشهری - جشیدی - مفتی - شهداد - عدل - آصف - فرشی - مصباح فاطمی - فتوحی - لرستانی - رحیم زاده - صادقی - اسکندری - اورنگ - مقدم - پرو جردی - امیرحبیبتخان - حاج قلاچین ملک - حسینی میرزا دولتشاهی - پور محسن - دهستانی - دکتر امیر اعلم - پالیزی - حاج میرزا حبیب الله امین - هراتی - کاشانی - تبهور ناش - حبیبی

غائبین بی اجازه آقایان: امیر ابراهیمی - میرزا حدیثخان وثوق - مسعود - محمد ولید میرزا - بیات ماکو - اعظم - حاج رحیم آقا میرزا ابوالفضل - آقا رضا مهدوی - حاج حسین آقا مهدوی - شهبختی مدرس - حاج حسن آقا ملک - افخمی - عباس میرزا - دیوان بیکی - ناصری - اسعد

دیر آمدگان با اجازه آقایان: طهرانی - یاسائی - شریعت زاده - اسدی - احتشام زاده - حکمت دیر آمدگان بی اجازه آقایان: ضیاء - بیات

رئیس - اصلاح میشود در صورت مجلس دیگر نظری نیست؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

[۳ - تصویب سه فقره مرخصی]

رئیس - سه فقره خبر از کمیسیون عرایض رسیده است قرائت میشود:

مرخصی آقای قوام

نماینده محترم آقای قوام تقاضای یکماه و بیست و چهار روز مرخصی بقرار شرح ذیل نموده اند یکماه فروردین ۱۳۰۹ بیست و چهار روز از ۲۵ خرداد لغایت ۱۸ تیرماه ۱۳۰۹ و حقوق کلیه این مدت را تخصیص بمریضخانه حضرت عبدالعظیم با نظارت مؤسسه شیروخورشید سرخ داده اند.

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست.

رئیس - رأی میکیریم بمرخصی آقای قوام موافقین قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر قرائت میشود.

مرخصی آقا زاده سبزواری

نماینده محترم آقای آقا زاده سبزواری تقاضای بیست و چهار روز مرخصی از تاریخ ششم تیرماه ۱۳۰۹ نموده اند و کلیه حقوق این مدت را تخصیص بمریضخانه حضرت عبدالعظیم داده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد.

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر.

مرخصی آقای دکتر سنگ

نماینده محترم آقای دکتر سنگ تقاضای بیست و پنجروز مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند و بیست و پنج تومان از حقوق این مدت را تخصیص بمریضخانه حضرت عبدالعظیم

روز بروز مملکت ایران رو بترقی برود تمام وسائل نقلیه اش وسائل ارتباطیه اش استخراج معادن کارخانجاتش صنایعش فلاحتش رو بترقی برود و کجا نمیکند هیچ احدی در ایران برخلاف این عقیده باشد و امیدواریم که این عقیده بزودی و کاملاً عملی شود چیزی که هست در این خط آهن بنده مکرر عرض کردم باز هم عرض میکنم از همان اول شروع مذاکره اش بنده با این وضعیات و ترتیبانش مخالف بودم حالا هم مخالفم بجهت اینکه می بینم این خط آهن که کشیده شده یا می شود یا یک قدری شده معلوم می شود در این مملکت هیچ بدرد نمیخورد یک قسمت آن که در جنوب باشد تقریباً هفده کرور خرج آن شده است شانزده کرور فرانسوی ها پیشنهاد مرمت و اصلاح آنرا کرده اند آن قسمت شمالیش هم شاید همین طریق باشد بنده باز هم میگویم از ضرر هرچه برگردد منفعت است حالا سی و دوسه کرور خرج شده یک قدری دست نگهداریم این پولیکه میخواهیم خرج راه آهن بی نتیجه بکنیم رأی بدهد مجلس که از طرف دولت بمصارف لازمتری برسد. این خط آهن فرخاً از جنوب بشمال از شمال بجنوب تمام ساخته شد بعد از ساخته شدن تازه هیچ بارما نداریم که بار آن کنیم از آنطرف خرج اداری آن در سال چندین میلیون می شود این خرج اداری را از کجا بیاوریم خرج تعمیرات آن را همه ساله از کجا بیاوریم بنده باین نظریات با کلیه این خط آهنی که این جا کشیده شده مخالفم و عرایض خودم را امروز در اینجا عرض میکنم هر چند بسیاری از آقایانیکه از بنده بصیر ترند دلنگن بشوند از این عرض بنده ولی بعد از دو سال بیست سال توجه خواهند فرمود که بنده بی ماخذ این عرایض را عرض نکرده ام پول این مملکت را که از مردم گرفته که هر یک سیر قندی تقریباً این روزها قریب سه شاهی مالیات بر میدارد و باید مملکت رو بترقی برود آنوقت خرج این خط آهن می شود این راه آهن تمام این پول هارا میخورد دست آخر هم هیچ بدرد نمیخورد حالا باید یک فکری کنیم که بهتر از این خط آهن باشد بنده عقیده ام این است اولاً باید ما

راه آهنی که بنظر بنده بی مصرف است برسد.

کفیل وزارت طرق و شوارع - تصور میکنم که آقا بیک مناسبت خیلی بعیدی از این مطلب استفاده فرمودند که در باب راه آهن فرمایشاتی بفرمایند و الا این اندازه ها ارتباطی نداشت بمسئله شانزده کرور سی و دو کرور راه آهن جنوب و شمال ارتباط خیلی جزئی داشت قانونی است که از این مجلس گذشته است که دولت تاسه سال هر سال بیست نفر بفرستد بخارجه که یک فن مخصوصی را یاد بگیرند که آن فنون یا فنی که مربوط براه آهن و ذوب آهن و معادن و غیره است و ذوب آهن که خیلی بآن علاقه مند هستید آن هم هست و آنها را سال بسال فرستادند همین امسال هم فرستادند بیست و دو نفر که دو نفرش از پارسال و دو نفرش از امسال مانده است هیچجده نفر تهیه شده و چهار نفر از مسابقه بدست نیامده حالا یا باید بفرمائید لازم نیست این چهار نفر را بفرستید یا اینکه مباحثه شود در اینکه همرازه از خارجه انتخاب کنید یا همه را از مدارس داخله و الا اینکه فی حد ذاته راه آهن در آنجا شروع کردن صلاح باشد یا راه انداختن آن صلاح باشد یا تکمیلش صلاح باشد این یک مسئله ایست که در موقع دیگری باید بحث شود ولی در هر فرضی از این فرض ها که فرمودید حتی همان عقیده را هم که اظهار فرمودید در آن عقیده ثابت باشید تازه هیچ زبانی برای این

مملکت ندارد و سرتاپا برای مملکت نفع است در صورتیکه جمعی از جوانان مملکت بروند و این علوم را که برای چهار پنجاه سال دیگر فارغ التحصیل میشوند و بدر ما خواهند خورد فرا بگیرند اول فایده اش این است که شما هیچ راه آهن جدیدی هم که در مملکت احداث میکنند آلان راه آهن دارید که یا مهندس روسی اداره میکند و یا مجبور هستید از قفقاز به بیابورد یا مجبور هستید با شخصی رجوع کنید که ورزش عملی دارند ولی درجه عالی علمی ندارند بهر حال ما محتاج الیهان است در فنون مختلفه که صد نفر بلکه صد بیست نفر صدو پنجاه نفر بفرستیم برای یاد گرفتن این فنون برای آینده مان و آنها هم میروند بعد از چهار پنجاه سال فارغ التحصیل میشوند می آیند انشاء الله و برای آنها هم کار پیدا میشود در مملکت و وقتی هم که عقیده جنابعالی باین جا آمد که لازم نیست باز همان روزی که برای ما لازم میشود و همان روزی هم که فرمودید آلان لازم است همان روز که نمیشود ایجاد دانای راه آهن کرد این است که بنده تصور میکنم باین مباحثات نمی آرد چهار نفر قانوناً باید ما بفرستیم مسلماً اگر هم فرمایشی هست که خیر نباید از داخل یا از خارجه انتخاب کرد با همرا از خارجه باید انتخاب کرد در این باب اگر فرمایشی باشد بنده حاضر جوابش را عرض کنم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود.

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب

پیشنهاد میکنم تبصره بماده واحده اضافه شود:

تبصره - کسری محصلین از بین شاگردان ایرانی انتخاب

فرا حق تقدم دارند.

آقاسید یعقوب - اجازه میفرمائید

رئیس - شور اول است. آقایانیکه با ورود در شور

دوم موافقت قیام فرمائید

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

۵ - شور اول لایحه اعزام محصلین فنون عملی راه آهن

رئیس - خبر کمیسیون معارف راجع باعزام سی نفر محصل برای تحصیل فنون عملی راه آهن قرائت میشود

خبر کمیسیون

کمیسیون معارف لایحه نمره ۳۶۱۴ دولت را راجع به محصلین راه آهن با حضور نماینده دولت تحت شور و مطالعه قرار داد و بادر نظر گرفتن نظریه کمیسیون بودجه در قسمت مخارج آن ماده واحده را بطریق ذیل تنظیم و برای تصویب تقدیم مجلس مقدس شورای ملی می نماید

ماده واحده - بوزارت طرق و شوارع اجازه داده میشود که سی نفر شاگرد برای تحصیلات فنون عملی راه آهن برای مدت دو سال بخارجه اعزام دارد و مخارج ایاب و ذهاب و تحصیل و سرپرستی آنها را از محل عواید انحصار قند و شکر تادیه نماید.

تبصره ۱ - اعتبار مخارج سالیانه هر يك از محصلین نباید حد اکثر آن از یک هزار و هشتصد تومان تجاوز نماید.

تبصره ۲ - وزارت طرق و شوارع میتواند عده را از بین محصلین بی بضاعت ایرانی که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارجه نموده اند انتخاب نماید.

رئیس - خبر کمیسیون بودجه در همین موضوع

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه با حضور آقای وزیر مالیه لایحه نمره ۳۴۱۴ دولت راجع باعزام سی نفر شاگرد برای تحصیلات فنون عملی راه آهن بخارجه را مطرح نموده و بالاخره با ماده واحده پیشنهادی نسبت به مخارج محصلین مزبور موافقت و اینک نظریه خود را بعرض مجلس شورای ملی میرساند -

رئیس - ماده واحده خبر کمیسیون معارف مطرح است شور اول است آقایان طلوع

طلوع - بنده راجع بوضعیت راه آهن چیزی عرض نمیکنم و راجع باین موضوع در جلسات

قبل مفصل عرایض کرده ام البته نظر باینکه بدولت ما اطمینان داریم مخصوصاً آقای تقی زاده که فوق العاده مورد اعتماد و اطمینان است اگر يك حیف و میل هائی هم شده باشد ایشان اصلاح خواهند فرمود البته همه ماها آرزو مندیم که آقای تقی زاده مطابق آمال عمومی اگر راه آهن يك نقیصه هائی داشته باشد بالاخره رفع کنند و موفق باصلاحات بشوند که دارای راه آهن شویم حالا راه آهن برای دنیا ضرر میکند منفعت میکند عجبالتا این کار نیست ما کرده ایم و باید تمام شود ولی از موقع استفاده میکنم و يك مطلبی را این جا میخواستم بمرض برسانم و مخصوصاً آقای تقی زاده و آقای فروغی هم در این موضوع توجه فرمائید. موضوع اعزام محصل باروفا است البته دولت از برای اینکه حقیقتاً يك فکری برای اصلاحات آتیه مملکت بکند معتقد شده اند و احتیاج پیدا کرده اند باین که یکمده را باروفا بفرستند اولیاء محصلین و اهالی ایران هم کم و بیش در فکر این افتاده اند که با مخارج خودشان اطفال خود را برای تحصیل باروفا بفرستند مخصوصاً در کیلان این حس بقدری تقویت پیدا کرده و طوری تشویق شده است بنده اطلاع دارم از پارسال تا حالا تقریباً در حدود چهل چهل و پنج نفر از کیلان با مخارج خود شان فرستاده اند به اروپا ولی موضوع اسعار متلاً به ما شده است و دو موضوع است که خواستم عرض کنم یکی اینکه اولاً دولت برای تشویق مردم و برای اینکه در آتیه اهالی این مملکت یعنی اهالی سایر ایالات و ولایات هم شایق بشوند و اطفال خود را برای تحصیلات باروفا بفرستند در تحت پرورش خود دولت باشد (جمعی از نمایندگان - صحیح است) یعنی آن اشخاصی هم که در اروپا هستند آنها را هم مثل محصلین اعزامی خود دولت سرپرستی کند. اینها میروند به اروپا اگر سرپرست نداشته باشند يك مخارج هنگفتی هم که نمیتواند بکنند که برای هر چه يك سرپرست بفرستند این را دولت در نظر بگیرد و همانطور که محصلین اعزامی را سرپرستی میکند این اطفالی هم که بخارج اولیاء شان میروند آنها را هم سرپرستی بکنند (بعضی از نمایندگان - صحیح است) و بگذارد حالا که

حقیقتاً زحمت میکشند مملکت هم از وجود آنها استفاده بکند. یکموضوع هم موضوع اسعار خارجی است تقریباً از دو ماه باین طرف هر روز بنده از پاریس بلژیک برلن کاغذ دارم که محصلین تقاضا کرده اند که ده بیست پوند اجازه داده شود برای آنها فرستاده شود و چهار ماه است خرج آنها نرسیده و بنده هم هر چه کاغذ می نویسم بکمیسیون تعیین اسعار خارجی بما جواب میدهند که به بانک مراجعه کنید و بهر بانکي مراجعه میکنند نمیدهد با اجازه خود کمیسیون بانک ملی رشت داده ایم نداده است بانک ملی اینجا داده ایم نداده است و این وضعیت برای محصلین در اروپا خیلی بد است و اساساً حالشان خیلی مشوش است مخصوصاً در اروپا نمیشود امروز بی پول بود که خود آقایان مستحضرنه این را خواستم از دولت استدعا کنم امر فرمائید نمایندگان و سفرای دولت ایران در خارجه (که در همه جا دارند) صورت محصلین که حقیقتاً بخارج اولیاء خودشان میروند آنها را بفرستند يك حواله يك ساله به آنها بدهند ماهی ده پوند، بیست پوند، سی پوند، هر چقدر باید بفرستند که اینها اقلأً حالشان پریشان نباشد این بود استدعای بنده.

رئیس - آقای ملک موافقت؟

ملک مدلی - مخالفم.

رئیس - آقای آقاسید یعقوب.

آقاسید یعقوب - مخالفم.

رئیس - آقای فیروز آبادی.

فیروز آبادی - بنده هم مخالفم.

رئیس - آقای ملک فرمائید... اجازه فرمائید آقای

مخبر میل دارند حرف بزنند.

کازرولسی (مخبر کمیسیون معارف) - عرض کنم نماینده محترم راجع باین لایحه مخالفتی نکردند که بنده موظف باشم دفاع کنم (طلوع - بنده مخالف بالاخره نبودم) ایشان مخالف بالاخره نیستند گفتگوی ایشان راجع باسعار است و تأخیری که در دادن برات بجهت محصلین میشود که گمان میکنم خارج از این موضوع است بنا بر این بنده چه جوابی عرض کنم.

طلوع - دولت باید جواب بدهد
رئیس - آقای ملک

ملک مدنی . عرض کنم بنده بااصل این لایحه موافقم يك تذکری بود اینجا میخواهم بعرض مجلس برسانم و آقای وزیر مالیه هم توجه فرمایند. عرض کنم محصلینی که بخارجه اعزام میشوند بعقیده بنده تقریباً ساکن طهران هستند اهالی ولایات و نقاطی که در مراکز ایالات مدرسه متوسطه هست بواسطه اینکه دسترسی ندارند و وسایل برایشان فراهم نیست هیچ توانسته اند تا بحال از این قانون استفاده کنند در صورتیکه بعقیده بنده مردم ولایات هم حق دارند و بایستی از اعزام محصلین آنها هم استفاده کنند (مخبر فرموند - صحیح است) علتش هم اینست که وضعیت مسابقه و اعلان و اختطار را طوری فراهم میکنند که فرض کنید آن کسیکه در شیراز یا در خراسان یا تبریز هست وسایلی برای او فراهم نمیشود که بتواند آن موقع مسابقه خودش را بطهران برساند و موجبات فراهم کردن کار را برای خودش تهیه بکند در صورتیکه همان موقعیکه این قانون از مجلس میگذشت برای اعزام محصل بارو یا یکی از اشخاصی که موافق بودند با این نظر خود آقای تقی زاده بودند بنده میخواهم بایشان عرض کنم شما که همیشه ایده و آمالتان این بود که همیشه مردم طهران و ولایات بتساوی استفاده از اعزام محصل بکنند چه دلیلی دارد که مردم ولایات و ایالات باید محروم باشند و حالا همه مزایا مختص بمرکز شده در ولایات مدارس متوسطه نیست هر وقت هم یکی از وکلای ولایات بخواید عرضی کنید که مدرسه متوسطه برای مردم لازم است و معارف را نباید انحصار کرد و محدود کرد بالاخره يك جوابهای غیر منطقی داده میشود که مرکز است و يك مزایائی دارد ما همه اینها را قبول داریم اما يك تناسبی باید بین ولایات و مرکز باشد هیچ تناسبی در کار نیست ولی حالا در آنها وارد نمیشویم عجلتاً چون این لایحه راجع بيك قسمت از اعزام محصلین است که باید عملاً قانون راه آهن را یاد بگیرند در ولایات

خیلی اشخاص حاضر هستند (ويك تحصیلاتی هم کرده اند) برای اینکه ببینند از این اعزام محصلین استفاده کنند و بی بهره نباشند بنده میخواهم عرض کنم يك طوری طریق امتحان و مسابقه را تسهیل بکنند که محصلین ولایات هم بتوانند استفاده کنند ثانیاً بچه تربیتی اعزام محصلین را در نظر دارند اگر بهمین طریق بیکه در مرکز میخواهند تعیین کنند باشد این مختص میشود بيك عده يك نکته دیگر هم که عقیده شخص خود بنده هست اینجا عرض میکنم ما باید سعی کنیم که حق المقذور اولیای محصلینی که بضاعت دارند و متمول هستند خودشان اطفال خودشان را بفرستند نیابند از بودجه این مملکت استفاده کنند تا بحال آنچه فرستاده شده صدها هشتاد بعقیده بنده برخلاف این منظور بوده تمام محصلینی که رفته اند اطفال اشخاص متمول هستند و همه شان دارنده و چیز دارند بنده برادرم را فرستادم در اروپا در تحت سرپرستی همین آقای جمال زاده فرستادم که جزء این محصلین بوده اند. معلومات و اطلاعات ایشان هم از اغلب این شاگرد ها بیشتر بود اگر میخواست بیاید جزء این کنکور شاید شاگرد اول هم میشد ولی باخرج خودم او را فرستادم زیرا عقیده ندارم و عقیده ام اینست وقتیکه متمکن هستم باید برادر یا پسر را بخرج خودم بفرستم این اصل ابداً رعایت نشده امیدوارم در آتی این اصل را مراعات کنند

کفیل وزارت طرق و شوارع - در این لایحه بنده ندیدم یک عقیدتی باشد که از طهران فرستاده شود و گفته نشده است که از ولایات فرستاده میشود و هیچ قید دیگری ندارد و حق قید مسابقه هم ندارد برای اینکه این بیشتر باید انتخاب بشود از اشخاصیکه يك سر رشته عملی دارند یا مايل باينکار هستند که فن این کار را یاد بگیرند و در واقع این یک نوع عملی با علم است در واقع سر عملی و رئیس استاسیون میشود چنانکه عرض کردم ولی باید این را در نظر داشت و متوجه هستید که از ولایات هم هر کس رجوع کند ما حاضریم بفرستیم و هیچ مضایقه نداریم ولی زبان خارجه باید بداند چون

فرنگستان مرود شاید مقدمات علمی دیگری زیاد لازم نداشته باشد ولی البته زبان خارجه را تا اندازه باید بداند که نرود آنجا یکسال و دو سال هم برای زبان وقت صرف کند و بعد شروع کند بفتون عملی در صورتیکه همه اش یکسال و یکسال و نیم نهایت دوسال اینها باشند. راجع بمطلب دیگری که آقای طلوع فرمودند آنهاهم البته ارتباط مستقیمی با اینکار نداشت ولی خواستم يك کلمه جوابی عرض کنم که این مسئله را که ایشان اظهار کردند مسئله صحیح و حقی است حق دارند دولت در این باب لازم است فکر بکند و امیدواریم که مورد مطالعه واقع بشود تا بحال باین سختی نبوده است اولیای اطفال میتوانند بفرستند حالا که یک قدری برای بعضیها اشکال پیدا شده البته مورد مطالعه واقع می شود و امیدوارم راه حلی پیدا شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

آقا سید یعقوب - در اینجا همانطوریکه آقای تقی زاده بیان کردند آن ایراد آقای ملک مدنی وارد نبود مگر يك تذکری بود برای این مسئله که بعد از این هم کمیسیون در نظر بگیرد بعلم اینکه تبصره دو نوشته است وزارت طرق و شوارع میتواند عده را از بین محصلین بی بضاعت ... اینرا مطابق عقیده خودم عرض میکنم حق تقدم باید با اشخاص بی بضاعت باشد اینها حق تقدم دارند در صورتیکه نشد یعنی در صورتیکه امتیاز فضلی مساوی شد بعد از اینکه اینها مساوی شدند آنوقت بی بضاعت حق تقدم دارند اینجا بر سبیل اجمال است چیزیکه خواستم سؤال کنم این بود که سابقاً يك قانونی ما بطور کلی گذرانیدیم که هر سال از این محل قند و شکر (که يك محل هنگفتی شده است در نظر دولت) یکمده را روانه خارجه بکند حالا این قانون قانون جدیدی است یا تعقیب همان قانون است؟ اگر آن قانون است که ما يك قانون جدیدی گذرانیدیم دولت مطابق آن قانون رفتار میکند اگر آن است دیگر محتاج باین نیست اگر این قانون قانون جدیدی است قانون جدید میخواهند بیاورند و منبویسد سی نفر شاگرد روانه کنند بخارجه مخارج آنها هم از هزار و هشتصد تومان کمتر نباشد

در صورتیکه وقتی آمدند پیشنهاد کردند هزار و هشتصد تومان محدود کردند گفتند در بعضی جاها ناچاریم هزار و هشتصد تومان بدهیم مثلاً در انگلستان مخارج کران است ناچار هستیم اما نسبت بفرانسه و آلمان لازم نداریم برای اینکه مخارج کم است در اینجا منبویسد باید هزار و هشتصد تومان باشد اینرا بنده عرض میکنم محدود بشود بشاگردیکه در انگلستان مشغول تحصیل می شود در سابق هم صحبت کردند چون مخارج آنجا بیشتر بود ماهی صد و پنجاه تومان باشد ولی نسبت بجایهای دیگر نبود حالا میفرمایند که این اعتبار است و ممکن است در موقع خرج کمتر بکنند ولی خواستم اینرا تذکر بدهم که آقای وزیر مالیه اینرا کاملاً در نظر بگیرند نه اینکه همینکه از مجلس گذشت این خرج را بکنند اگر چنانچه ناچار شدند در آن محلیکه بود مخارج زیاد بود هزار و هشتصد تومان بدهند نه اینکه برای کلیه شاگرد ها صد و پنجاه تومان بدهند و یکی دیگر اینکه هنوز نه آقای تقی زاده نه آقای مخیر بیان نکردند که بچه دلیل ما الآن محتاج بسی نفر هستیم برای اینکه راه آهن خودمان راه آهن جنوب که در روزنامه نوشته بود هنوز تحت البحری است تحت الارضی نشده روی زمین نیامده است ما اینهمه شاگرد که داریم مهندس داریم کارکن داریم یعنی نه وزیر گفت نه مخیر که بچه جهت ما محتاجیم از این محل قند و شکر که محل خیلی چیز است برداریم سی نفر روانه کنیم و مخارج بدهیم دلیل اعزای را هنوز نه آقای مخیر بیان کردند و نه آقای تقی زاده اینست که بنده مخالفم.

کفیل وزارت طرق و شوارع - آن مطلب اول را که خود آقا جوابش را دادند هزار و هشتصد تومان نوشته شده است حد اعلائی است میشد هم نوشت دو هزار تومان سه هزار تومان ولی خرج نشود لازم باین نیست که خرج بشود و البته خرج نمیشود مگر در موقع ضرورت از هزار تا هزار و هشتصد تومان بلکه کمتر و البته اشخاصیکه مسؤول این کارند باید مالیه دولت را ملاحظه کنند حق الامکان صرفه جوئی کنند

والبتّه پیش از آنچه که مورد لزوم است خرج نمیکند. و این برای این نوشته شده است که محظور دیگری پیش آمد نکند که بگوئیم سی نفر از این محل رفته اند بخارجه و آنجا مخارج کسر آمده است و حالا برای آن دو نفر يك قانون جدیدی بیاوریم و اجازه بگیریم که یکفردی بیشتر خرج شود و اینکه فرمودند برای چه لازم است بنده اول شرحش را عرض کردم بطور کلی راجع بقانون علمی و عملي راه آهن است الان قریب صدویست کیلومتر راه آهن در آذربایجان داریم صد و بیست و هشت کیلومتر در مازندران داریم که ناسه چهار ماه دیگر (الان هم مهیا است) برای مسافروبار گرفتن هیچ عیب و نقصی نخواهد داشت و همچنین راه آهنی که در جنوب داریم و باندازه دویست و پنجاه کیلومتر است باید تکمیل کنند برای اینکه از برای این راه آهن البته اشخاصی را مالزم داریم که سررشته عملي اینها را در دست داشته باشند ولو اینکه راه آهن کوچکی هم باشد شما صدها این طور اشخاص لازم دارید این امر مهندسی نیست که با پنج نفر ده نفر بشود کار کرد برای هر استاسیون يك نفر رئیس استاسیون لازم دارد که ترسها را امی اندازد و بداند در چه موقع باید راه بیندازد و در چه موقع بایستند و بعداً لوکوموتیو آدم لازم است شوfer اتومبیل نمیتواند لوکوموتیو را براند اینهم که فرمودند چرا امروز ما الزام پیدا کرده ایم عرض کردم این برای امروز نیست باز هم یکسال دو سال دیگر وقت لازم است که حاضر شوند و بیایند و مشغول کار شوند و البته شما بیشتر باید شائق و مایل باشید که ما این کار را میکنیم اگر ما امروز محتاجیم که برای مقامات علمی مهندسهایی درجه اول از خارجه استخدام کنیم فرداً محتاج نباشیم صدها اشخاص برای کارهای عملي استخدام کنیم در آخرش فرمودید که چه علت دارد که از محل قند و شکر مامصرف کنیم بنده خیال میکنم یکی از بهترین کارهایی که پول قند و شکر مصرف میشود همین خرج محصلین است که بخارجه

میروند که برای آتیه بروید که برای آتیه مملکت مفید است و بنا بر این ما پول قند و شکر را دور نمیریزیم و این يك عمل خیلی مهم و مفیدی است و برای راه آهن خیلی اهمیت دارد و بلکه میشود گفت از این جهت اهمیتش بیشتر از راه آهن است برای اینکه اینها اشخاصی هستند که راه آهن را اداره میکنند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

فیرول آبادی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

فیرول آبادی - بنده عقیده ام اینست که در این موضوع بیشتر از این صحبت شود حالا آقایان میفرمایند دو شوری است معدلك باستی بیشتر صحبت کنند در هر دو شورش لازم است که بیشتر مذاکره شود بنده عرض کردم اولاً با این طرز خط آهن مخالفم و چون مفید نمیدانم مجبورم در جزئیات مخالفت کنم حالا بعداً صدق عرایض بنده معلوم میشود عرض میکنم ما حالا که میخواهیم شاگرد بفرستیم باروفا لاقول اقتصاد و صرفه جوئی را یادشان بدهیم نه اینکه از اول آنها را به يك زندگانی لوکس عالی عادت بدهیم البته باید در نظر بگیریم که بندر ضرورت با آنها داده شود نه اینکه مجبور باشند هر هزار هشتصد تومان را بفریزی بدهند اگر بگویند ما مجبور نیستیم اینکار را بکنیم بنده عرض میکنم که کدام اعتباری گرفته شده است تا بحال که همان اندازه خرج نشده است مگر خیلی شاز و نادر و کم و فردا اشخاصی که ذیمدخل هستند هزار وسیله و بهانه و واسطه و دلیل میاورند که صد و پنجاه تومان بجهت این بچه در فرانسه یا در پاریس یا در آلمان یا لندن کم است خوب وقتی که اقامه دلیل کردند آنوقت شما هم مجبور خواهید بود بدهید.

اگر چه امروز مثل آقای تقی زاده در راس مالیه مملکت بر قرار شده است که کمال ملاحظه و صرفه جوئی و اقتصاد را در این امر میکنند و ملاحظه از احدی نمیکند بنده از این کار خیلی تشکر میکنم ولی شاید

فردا ایشان خواستند کناره جوئی کنند و بدست دیگری افتاد آنوقت دیگری ملاحظات ایشان را نداشته باشد ما باید مال اندیشی در این امر بسکنیم و اجازه ندهیم هر يك از بچه های ما در اروپا هر ماهی صد و پنجاه تومان شصت تومان از پول این بیوه زنها بردارند خرج زندگانی لوکس خودشان بسکنند عرض کردم در آلمان برادر زاده حاج مهدی آقا از پول خودش با ماهی پنجاه شصت تومان دارد تحصیل میکند بنده که دروغ عرض نمیکم تحقیق بفرمائید به بینید بنده نمیدانم در پاریس که زندگانی سهلتر است آقایان میخواهند با ماهی صد و پنجاه تومان زندگانی کنند دیگر اینکه اساساً بنده عقیده ام این است که ما اقتدر ها محتاج نیستیم که برای این کار ما شاگرد باروفا بفرستیم که بروند دو سال هم در آنجا بمانند ماراه آهن بین جلفا و تبریز داریم ممکن است یکمده را بجهت عمل بفرستیم در اینجا يك علم عادی است ما ممکن است که از يك خط آهن مختصری هم مثل خط آهن حضرت عبد العظیم استفاده کنیم و میتوانیم یکمده را در همین خط آهن بگذاریم که یاد بگیرند ما نباید خودمان را از هر حیث جاهل و نادان قلمداد کنیم که حتی بگوئیم برای حفظ استاسیون برود باروفا و حساب آن را در آنجا یاد بگیرد بالاخره از همین راه آهنهای فعلی میتوانیم کاملاً این استفاده ها را بکنیم منتها چهار پنج نفر که بجهت آن علوم عالی راه آهن لازم هستند آنوقت میفرستیم ولی حالا بیائیم و يك مقدار کلی خرج کنیم و بدهیم بيك اشخاصی که در آنجا خرج کنند آنوقت بيك اشخاصی خوش زندگانی کرده لوکس برای خودمان تربیب کرده ایم که نازه وقتی هم که از اروپا مراجعت کردند میگویند ما وقتی که در اروپا بودیم ماهی صد و پنجاه تومان خرج میکردیم و حالا که اینجا آمده ایم باید ماهی هزار و پانصد تومان خرج کنیم و بنده با این ترتیب مخالفم.

مخبر - مخالفت آقا در دو موضوع است یکی این

است که حقوقی که بانها داده میشود سالی هزار و هشتصد تومان زیاد است ثانیاً اینکه لزومی ندارد که ما شاگرد باروفا بفرستیم و از نقطه نظر عمل ممکن است در خود ایران یاد بگیرند اما در قسمت اول عرض میکنم چنانچه همه متذکر شدیم بيك نظری بیندازید بوزارت مالیه و این روح اماسکی که در آنجا حکمفرما است ملاحظه بفرمائید آنجا برای تأدیبه حقوق حقه مردم چه مراقبتهائی میشود که خلاف قانونی عمل نشود البته اسباب تشکر است و بالاخره مطمئن باشید که دولت در اینموقع خیلی ملاحظه خواهد کرد و تشبثات در مقابل آنها تأثیری نخواهد داشت البته ما هم نبایستی مضایقه کنیم و اعتبار بدولت ندهیم و هر روز اسباب زحمتش فراهم شود شاید یکی دو نفر از شاگردانی باشند که مقتضی نباشد آنها را بنقاطی بفرستند که مخارج آن نقطه زیاد تر از سایر نقاط باشد این

از این قسمت و اما اینکه فرمودند در ایران تربیت کنیم عرض میکنم که اگر چنانچه برای ما مقدور بود حتماً اینکار را میگردیم الان همین شوfer ها که اتومبیل راه براند اگر در اروپا تحصیل میکردند و عالم در عمل اتومبیل رانی میشدند این اندازه اسباب کشتن و اتلاف نفوس و صدمه و اضرار مردم را فراهم نمیکردند (آفاسید یعقوب احسنت!) با این حال ممکن است که ما بجهت راندن راه آهن و سایر کارهایش بخوایم اشخاصی را در ایران تربیت کنیم اینطور نیست آقا اینها هر کدامش بيك کارهایی است که سالهای دراز مردم تجربه و امتحان کرده اند و حالا عملي شده است و ما از عمل ساخته و پخته شده آنها میخواهیم استفاده بکنیم در هر صورت بنده گمان میکنم یکی از کارهای خوب مجلس با دولت همین عمل است که بيك عده را باروفا میفرستند برای عملیاتی که فوق العاده لازم است و اهمیت دارد و احتیاج ما را در آتیه کاملاً رفع میکند (جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)

رئیس - پیشنهاد قرائت میشود.

پیشنهاد آفاسید یعقوب

پیشنهاد میکنم تبصره دوم ماده این نوع اصلاح شود تبصره - وزارت طرق و شوارع مکلف است عده را

پیشنهاد آقای زوار

تبصره ۳ - را اینطور پیشنهاد میکنم تبصره سه - برای اینکه محصلین ایالات و ولایات هم بتوانند استفاده بکنند تاریخ مسابقه طوری اعلان خواهد شد که محصلین ولایات هم بتوانند خود را بمرکز برسانند

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد میکنم که در تبصره قید شود که مخارج سالانه هریک از محصلین زیاده از بکهزار تومان نشود

رئیس - آقایانی که باشور ثانی این لایحه موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد

[۶ - طرح و تصویب لایحه اعتبار اضافی عمران لرستان]

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به تخته قاپوشدن الوار قرائت میشود :

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه لایحه پیشنهادی دولت تحت نمبر ۲۶۲۹۵ راجع بعمران لرستان و اسکان الوار در خراسان را با حضور آقای وزیر مالیه تحت شور و مذاقه قرار داده در نتیجه با پیشنهاد دولت موافقت و با اصلاح لازمه اینک ماده واحده ذیل را برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید :

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای مخارج عمران لرستان و سکنی دادن و نگاهداری الوار در خراسان و نقاط دیگر بکصد هزار تومان اعتبار اضافی تصویب مینماید که از محل ذخیره مملکتی پرداخته شود

رئیس - ماده واحده مطرح است - آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب - یکی از اقدامات خیلی حسنه دولت شاهنشاهی اقدام بهمین مسئله بوده است مسئله تغییر دادن و بردن طایفه از اینجا بجای دیگر برای اینکه مردم ایران دارای روح واحد شوند و آنطبقه طبقه و دسته دسته

و ده هزار تومان برای پشت کوه و يك مقداری هم برای معیشت الواری که کوچانیده شده بودند و بطرف خراسان رفته اند تا اینکه در يك جائی اینها برقرار شوند و بعد از برقرار شدن هم البته مخارج میخوانند بذر میخوانند کاه میخوانند قنات میخوانند و تا مدتی باید از آنها نگاهداری کرد تا آنجا آباد شود لذا دیده شد که این صد هزار تومان کافی نیست و لازم است وجه بیشتری به آن علاوه شود و آن چیزی که فرمودید که در آنجا خورد اهالی یا صاحبان ملک بآنها چیزی میدادند اول همچو صحبتی بود و بنا بود که بدهند ولی بعد خود دولت اینکار را کرد که در همانجاها که اینها را توفیق میدهند بدهد و دیگر چیزی از صاحبان آنجا نگیرد حالا در این بودجه این نکته منظور شده است که دیگر بر سر هم هیچ نوع مزاحق و تحمیلی نشود و آنقدر که برای معیشت آنها لازم است از این محل پرداخته شود و این وجه خرج میشود برای سکنی دادن خود الوار در لرستان و تحت قاپو کردن و معیشت آنها و سایر مخارج آنها در پشتکوه و مخصوصاً آنهایی که بخراسان رفته اند برای معیشت آنها تا آخر سال و برای برقرار کردن آنها در خاصجات دواتی و بذرو گاو و گندم و آسیا و قنات و اینچور چیزها تصور شده است که با این وجه بتوانیم تا آخر سال اینها را نگاهداری کنیم و بهمین جهت است که بکصد هزار تومان علاوه اجازه خواسته شده است. اما اینکه این صد هزار تومان از چه محل است عرض کردم ذخیره مملکتی را همه آقایان مسبوقند که ما ذخیره معتد به مملکتی داریم و بکقسمت کوچکی از این را هم در ایران داریم و برای تسکین خاطر آقایان عرض میکنم که این مستلزم این نیست که از آن ذخیره طلا که در خارجه داریم به آن دست بخورد و به آن دست بزیم اینجا يك چیز جزئی از پول خودمان داریم و تصور شده است که این وجه برای این موضوع کافی است. (نمایندگان - صحیح است)

رئیس - آقای فیروز آبادی .

فیروز آبادی - بنده بعضی عرایض داشتم که آقای آقا سید یعقوب فرمودند و آقای وزیر مالیه هم جواب دادند دیگر آن عرایض خودم را مکرر نمیکم همبقدر مجلا حالا که لازم شده این خرج را بکنند استدعا میکنم دولت خودش نظری فی حد ذاته داشته باشد جزء جزء مخارجی که در هر جا میشود صورت بردارند که اولاً بنظر خود دولت برسد و بعد هم بنده عقیده دارم که در هر خرجی که میشود در صورت امکان اعلان در روزنامه جت بشود که آن صد هزار تومان پیش در چه محل و برای فلان محل چقدر خرج شده است چنانچه حالا خودتون فرمودید و این صد هزار تومان بعد هم بچه ترتیب مصرف میشود تا کار کمائی که در خارجه هستند بدند حساب در کار است و جزء جزء از آن حساب کشیده میشود و بنظر ملت برسد که این صد هزار تومان پول شما باین مصارف رسیده است و باین ترتیب خرج شده است بنده این را خواستم يك تذکره بدهم و دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم. بنده فقط بطور خلاصه میخواهم جواب نماینده محترم را عرض کنم که یکی از برجسته ترین اقدام دولت شاهنشاهی مهاجرت این الواری است که بخراسان وارد کرده اند اهالی خراسان هم از نقطه نظر این که با عقاید دولت شاهنشاهی موافق بوده اند با آتش باز از آنها تیکه پذیرائی کرده اند خاطر محترم آقا را متوجه میکنم که آنها در رفاهیت و آسایش زندگانی خواهند کرد و هیچ جای تکرانی نخواهد بود .

رئیس - آقای دشتی .

دشتی - عرض کنم بنده با اصل لایحه البته مخالفت ندارم و حتی معتمد که یکی از مواد پرگرام دولت باید همین مسئله نقل و انتقال باشد ولی باید نقشه وسیعتر بهتر داشته باشد و اختصاصی هم بلرستان تنها نداشته

باشد باید شامل کردستان و خوزستان و تمام نقاط دیگر هم بشود ولی فقط يك نکته ایست که میخواستم تذکر بدهم که یکی از آقایان هم بمن تذکر دادند و آن يك نکته اساسی است در اصل چهاردهم قانون اساسی مینویسد که اشخاص را از مسکن خودشان نمیتوان نفی بلد یا منع اقامت در محلی یا مجبور باقامت در محلی نمود و بهتر این است که دولت يك لایحه قانونی بیاورد به مجلس و قبلاً اجازه از مجلس بگیرد که اینها را نقل و انتقال بدهد يك تذکر دیگری که میخواستم بدولت بدهم این است که سابقاً هم گویا يك مهاجرتی اینها را داده اند و خیلی پراکنده کرده اند و آهائیی را که آورده اند این جا خیلی پراکنده شده است و هر چهار نفر پنجفتری را در يك جا قرار داده اند که خیلی بهشان سخت گذشته و بعضی ها شان هم تلف شده اند از این جهت این نکته را باید دولت متوجه باشد که در نقل دادن اینها باید هر خانواده صد و پنجاه نفر دوست نفری را که با هم هستند در يك جا ببرد که اینها زبان هم را بدانند و بتوانند با هم زندگی بکنند و وسایل زندگی اینها بهتر فراهم باشد.

وزیر مالیه - این که راجع به تغییر مسکن فرمودید اولاً این عشاير مسکن ثابت و مسامی به آن معنائی که فرمودید ندارند که در يك جا ثابت و مستقر باشند اینها از يك جایی به جای دیگر همیشه در سیر بوده اند و در نقل و انتقال اینها اساساً این نکته را دولت همیشه مرعی داشته است که اینها را به محلی ببرد که چرا گاهی داشته باشد و جاهائی باشد که مناسب جایشان باشد تا به آنها بد نگذرد و گرمتر از محل اصلیشان نباشد. اما نکته دیگر این است که البته خودشان مسبقاً که این مسئله در نتیجه چه اقدامات و چه کارهائی شده است و دولت مجبور شده است که در يك جایی قشون کشی بکند و با يك جماعتی که آرام نمی نشینند مجادله و مبارزه میکند در عین آن مجادله اگر خیال بکنیم که قانونی بفرستیم به مجلس که اینها

را از جایی بجای دیگر نقل بدهم نمیشود چون بالاخره دولت خود را مجبور دید که برای آرامی اینها و این محلها آنها را خارج بکند و در نتیجه اقدامات نظامی و سیاسی و اداری این کار شده است و اینهم برای يك عده محدودی است که خیال میکردند بدون اینها آنهاجا آرام نمی شود بوده که این کار را کرده است مابقی فقط در همان جا تحت قاپو می شوند در باب رعایت حال اینها هم آنچه مقتضی است رعایت شده و میشود و نهایت اهتمام را هم البته بجای آوریم منتهی در خراسان در اول يك ابتدائی بود و آن این بود که اینها غریب بودند هم زبان نداشتند تا جابجا بشوند و استقرار پیدا بکنند مستلزم يك زحماتی برای آنها بود و ناچار در ولایت غربت کسی که می رود و بر خلاف عادات اصلی خودش میخواهد در يك جایی قرار گیرد در ابتدا يك قدری برایش زحمت است آنهم الحمدالله در بهار و تابستان بود که خیلی زحمت نداشتند و اگر زمستان بود ممکن بود نشود ولی حالاً مطابق نقشه شروع شده يك ترتیب بسیار منظمی در خراسان چند تا از خالصجات دولتی از بجنورد انتخاب شده است و يك وجه مخصوصی تخصیص داده شده است برای ساختن خانه و دادن بذر و جابجا کردن بطور خیلی منظمی در تحت اداره مأمورین لشکری و نظارت مرتب مأمورین مالیه اداره میشوند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.
رئیس - پیشنهاد آقای مؤیداحمدی قرائت میشود:
پیشنهاد آقای مؤیداحمدی
 پیشنهاد میکنم نوشته شود از محل ذخیره قران برداشته شود.
رئیس - آقای مؤید احمدی.

مؤید احمدی - اگر چه با توضیحی که آقای وزیر مالیه دادند يك قدری نظریه بنده تأمین شد لیکن خاطر محترم آقایان مسبوق است این وجهی که ما ذخیره داریم بر دو قسم است يك مقدارش طلاست و يك مقدارش نقره است مقدار طلا را ذخیره گذاشته ایم برای واحد پول طلا که پولمان تبدیل شود به طلا و

اسکناس طبع شود پس نظر این است که به این محل بعد طلا داده نشود در لایحه دولت هم بعد قران بود لیکن بکمبسیون که گرفته است کمبسیون نقره را انداخته است بنده عقیده ام این است که ما محدود کنیم بهمان نقره و به ذخیره طلا اگر دست نخورد بهتر است از این نقطه نظر پیشنهاد کردم که همان پیشنهاد دولت تصویب شود که از ذخیره طلا دست نخورد و از وجه نقره باشد.

مخبر کمبسیون بودجه (آقای یاسائی) - عرض میشود در کمبسیون بودجه مذاکرانی درباب این وجه شد آقای وزیر مالیه هم توضیحاتی دادند بالاخره اینطور موافقت شد بانظر دولت که قسمت قران حذف شود و بطور مطلق نوشته شود در بودجه های مصوب از مجلس هم آن وجهی که بعنوان ذخیره کنار گذاشته شده است تصور میکنم عین لیره است در قانون تصویبی هم عین طلاست در این صورت ما اجازه ضمنی میدهیم به دولت که آن چیزیکه مجلس تصویب کرده است باید عیناً طلا باشد بعد بروند تغییر بدهند گمان میکنم چندان خوب نیست خواهش میکنم جنابعالی پیشنهادتان را مسترد کنید همانطور که مجلس تصویب کرده است پول طلاست و نباید مصرف برسد و تبدیل به نقره بشود دولت بالاخره ممکن است باین مصرف برساند البته مضایقه نیست ولی بطور مطلق نوشته شود دست دولت باز است و اشکالی ندارد ممکن است که همان منظور شما عملی بشود بدون اینکه ان قوانین بودجه نقض شده باشد و تغییری کرده باشد

مؤید احمدی - مسترد میکنم.
رئیس - رأی میکنیم بماده واحده با ورقه موافقتین ورقه سفید خواهند داد.
 (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۶۵ ورقه سفید تعداد شد.)

رئیس - عده حاضر ۷۹ باکثرت ۶۵ رأی تصویب شد.
[۷ .. معافیت گمرکی ادوات دفع ملخ]
رئیس - خبر کمبسیون بودجه راجع بمقوق گمرکی و سایر عوارض

وزیر مالیه - خوب است آن لایحه دیگر را مقدم بدارید.
رئیس - برای خاطر اینکه این جلسه قریب بختم است يك چیز کوچکی را در نظر گرفتیم که این قسمت آخر نه زیاد باشد و نه کم. لایحه که فرمودید در حدود بیست و پنج شش ماده است در اول جلسه آینده شروع میکنیم عجله لایحه راجع بمعافیت مواد شیمیائی از عوارض گمرکی قرائت میشود:

خبر کمبسیون
 خبر از کمبسیون بودجه قدیم به مجلس مقدس شورای ملی کمبسیون بودجه قدیم در جلسه پنجشنبه ۳ مهر ماه ۱۳۰۹ لایحه پیشنهادی دولت راجع بمقوق گمرکی و سایر عوارض اشیاء و مواد شیمیائی وارد شده توسط مأمورین شوروی را مورد مذاقه قرار داده و بالتیجه باماده واحده پیشنهادی موافقت و اینک عین ماده مزبور را برای تصویب پیشنهادی مجلس مقدس مینماید.

اسامی رای دهندگان - دکتر لقمان - قوام - شریفی - اسدی - زوار - کیا نوری - سید مرتضی وثوق - طالش خان کفائی - مصباح فاطمی - محمد علی میرزا دولتشاهی - سید حسین آقایان - دکتر عظیمی - نجومی - بشکدار - ملک مدنی - جهانشاهی - مجد ضیائی - حاج سید محمد - جلایی - حکمت - هزار جریبی - ابراهیمی - میرزا محمود خان ناصری - مسمودی - مؤید احمدی - حبیبی - میرزا عبد الحسینخان دیبا - بزرگ نیا - ظفری - حسنعلی میرزا دولتشاهی - طهرانی - کاشانی - قاضی نوری - شیخ محمد جواد - یالیزی - نوبخت - سید ابراهیم ضیاء - دهستانی - رهبری - میرزا یانس - طباطبائی دیبا - ساکینان - فهیمی - سید کاظم پردی - ملک زاده - دبستانی - ایزدی - کازرونی - فرمند - سید یعقوب - امیر دولتشاهی - موقر - خواجوی - لاریجانی - اعتبار - اقبال - یاسائی - صادقی - ذوالقدر - سبزواری - امیرتیمور - دربانی - فولادوند - شریعت زاده - مولوی

رئیس - ماده واحده مطرح است. مخالفی ندارد
(گفتند خیر) رأی میگیریم به ماده واحده با ورقه
آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده (۶۵)
ورقه سفید تعداد شد)
رئیس - عده حاضر ۷۸ رأی با کثرت ۶۵ رأی تصویب شد

۸ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - پیشنهاد شده است جلسه ختم شود جلسه
آینده سه شنبه هشتم مهر ماه دستور بقیه لایحه وظایف
اطاقهای تجارت و استخدا مهندس زاپنی برای راه آهن
(مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه پرداخت یکصد هزار تومان اعتبار اضافی از محل ذخیره مملکتی

برای عمران لرستان و سکنی دادن الوار

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای مخارج عمران لرستان و سکنی دادن و نگاهداری الوار در خراسان و نقاط
دیگر یکصد هزار تومان اعتبار اضافی تصویب مینماید که از محل ذخیره مملکتی پرداخته شود
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه ششم مهر ماه یکهزار سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه تأمین حقوق کمرکی و سایر عوارض شیمیائی وارده بوسیله مأمورین شوروی از صرفه جوئی

بودجه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ هفتاد و دو هزار و چهار صد و پنجاه و پنج قران و یکصد
دینار (۷۲۴۵۵۱ قران) حقوق کمرکی و سایر عوارض اشیاء و مواد شیمیائی را که بتوسط مأمورین دولت شوروی
وارد شده است از صرفه جوئی کل بودجه سنه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه سابق تأمین و بحساب عایدات کمرکی
منتقل نماید.

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه ششم مهر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس
شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

اسامی رأی دهندگان - آقایان : ظفری - حاج سید محمود - ایردی - نوپخت - عبدالعظیمیان دیبا - آقا سید یعقوب
کازرونی - حکمت - طهرانی - لاریجانی - شریعت زاده - مصدق جهانشاهی - کبانوری - مولوی - قاضی نوری - دکتر سنک
طباطبائی دیبا - بزرگ نیا - فاطمی - قوام - پالیزی - حبیبی - رهبری - فرمند - مؤید احمدی - آقا سید کاظم یردی - ملک زاده
خواجوی - ذوالقدر - دبستانی - ابراهیمی - کفائی - فهیمی - ناصری - زوار - دکتر لقمان - صادقی - احتشام زاده - طالشخان
محمد علی میرزا دولتشاهی - بنکدار - امیر دولتشاهی - پاسالی - میرزا بانس - اعتبار - حسعلی میرزا دولتشاهی - ضیا - هزار جریبی
دهستانی - آقایان - سید مرتضی وثوق - موثر - دکتر مظلیا - دربانی - فراگوزلو - اقبال - آقا زاده سبزواری - امیر تپور -
کاشانی - شریفی - چلامی - مسعودی - ساکنیان - محمد ضیائی .